

ਦਇਆ ਚੌਧਰੀ ਜੋ

ਸਵਰਨੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਨਿਤਿਨ ਮੁਕੇਸ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ - ਜਵਾਬਦਾਰ

2017 ਦਾ ਸੀਆਰ ਨੰਬਰ 2404

ਅਪ੍ਰੈਲ 21, 2017

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਆਰਟੀਕਲ 227 - ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦਾ ਕੋਡ - ਆਰਡਰ 8 ਅਤੇ ਨਿਯਮ 1 - ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਤੀ 12.09.2016 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ - 03.02.2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ — ਮੁਦਈ — ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਨੇ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ — ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ/ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ — ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ — ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ — ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। .10000/- ਲਾਗਤ ਵਜੋਂ।

ਗੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਉਹ ਆਰਡਰ VIII ਨਿਯਮ 1 ਜੋ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਰੁਟੀਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਸਿਰਫ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਫਾਈਲ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਰੁਟੀਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਸਿਰਫ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਸਮੇਂ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਆਰਡਰ VIII ਨਿਯਮ 1 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

(ਪੈਰਾ ੭)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਸਮਾਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਾਧਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੰਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ.

ਦਇਆ ਚੌਧਰੀ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ 19.3.2016 ਤੋਂ 20.7.2016 ਤੱਕ ਜ਼ਿਮਨੀ ਆਰਡਰਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-3 (ਕੋਲੀ) ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹੈ।

(2) ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਆਰਡਰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਹਨ।

2017 ਦਾ ਸੀਆਰ ਨੰਬਰ 2404

(1) ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨ 12.9.2016 (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ-1) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੀਵਾਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 3.2.2017 (ਅਨੈਕਸਚਰ ਪੀ. -2) ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 12.9.2016 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਕਾਲ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(2) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ/ਏਜੰਟਾਂ/ਨਕਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 12.9.2016 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮਿਤੀ 12.9.2016 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਤੀ 3.2.2017 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਅਤੇ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਮਜ਼ੂਦ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਘੋਖਿਆ।

(5) ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ 19.3.2016 ਨੂੰ 29.3.2016 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਿਤੀ 12.9.2016 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੇਸ 12.9.2016 ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਿਤੀ 12.10.2016 ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਮਿਤੀ 12.9.2016 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਪਰ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਲਏ ਸਟੈਂਡ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਹੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤਾ।

(6) 12.9.2016 ਦੇ ਇਪਲੇਡ ਆਰਡਰ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਖਰੀ ਮੌਕੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਸਹੀ ਪਤਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਰਡਰ 9 ਰੂਲ 5 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਮਿਆਦ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੀਤ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 3.2.2017 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 12.9.2016 ਤੱਕ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ 5 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

(7) ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਆਰਡਰ 8 ਨਿਯਮ 1 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਰਡਰ 8 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਹੈ। ਨਿਯਮ 1 ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੌਕੇ/ਮੁਲਤਵੀ ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ। **ਸਲੇਮ ਐਡਵੋਕੇਟ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ** ਬਨਾਮ **ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ**¹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

“ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਆਰਡਰ VIII ਨਿਯਮ 10 ਤੋਂ ਵੀ
2005(3) R.C.R. (Civil) 530

ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਜਿਸ ਤੋਂ ਨਿਯਮ 1 ਜਾਂ ਨਿਯਮ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। , ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਵੇਗੀ, ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗੀ ਜੋ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਅਖਤਿਆਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਵੇ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਵੇ ਜੋ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ। ਪ੍ਰਵਾਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, 'ਸੱਲ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਜਾਂ ਨਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰੇ ਜੋ ਉਹ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੂਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ. ਆਰਡਰ VIII ਨਿਯਮ 1 ਅਤੇ ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਇਕਸੁਰਤਾਪੂਰਣ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਆਰਡਰ VIII ਦੇ ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਰਡਰ VIII ਦੇ ਨਿਯਮ 1 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਰਡਰ VIII ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਯਮ 10 ਕਿ ਨੌਬੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ 'ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸਲਈ, ਆਰਡਰ VIII ਨਿਯਮ 1 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਰੁਟੀਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਸਿਰਫ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਸਮੇਂ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਆਰਡਰ VIII ਨਿਯਮ 1 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

(8) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ *ਕਜਰੀਆ ਆਇਰਨ ਕਾਸਟਿੰਗ ਲਿਮਿਟਿਡ* ਬਨਾਮ *ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਮੋਰ*² ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਦੇ ਕੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ

ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(Daya Chaudhary, J.)

(9) ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਬਿਤੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ।

(10) ਆਰਡਰ VIII ਨਿਯਮ 1 ਸੀਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2002 ਵਿੱਚ ਸੀਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਸੋਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

“ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ:- ਬਚਾਓ ਪੱਖ, ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਿਨ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਜੇ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨੌਂਬੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।”

(11) ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ, ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਦਾ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਗਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨੌਂਬੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(12) ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਕਿ ਕੀ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਡਰ VIII ਨਿਯਮ 1 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਿਆਦ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ **ਕੈਲਾਸ਼** ਬਨਾਮ **ਨਨਹਕੂ ਅਤੇ ਹੋਰ** ³ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣਾ। ਇਹ ਸਮਾਂ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਪਰੋਸੀਜਰਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਡੋਮੇਨ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਅੱਗੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਵਲ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਰਵਾਨਗੀ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

ਰੁਟੀਨ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਸਮਾਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਾਧਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:-

“45 (i) ਤੋਂ (iii) xxxx

(iv) ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਆਰਡਰ VIII, ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣਾ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਚਾਓ ਪੱਖ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਪਾਹਜਤਾ ਨੂੰ ਸਪੈਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਆਰਡਰ VIII ਦੇ ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰੋਸੀਜਰਲ ਲਾਅ ਦੇ ਡੋਮੇਨ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ, ਇਸਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ। ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਆਰਡਰ VIII, ਨਿਯਮ 1 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹਟ ਗਈ ਹੈ।

(v) ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਰਡਰ VIII, ਸੀਪੀਸੀ ਦਾ ਨਿਯਮ 1 ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ, ਸਿਵਲ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਂ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਨੁਸੂਚੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਰਵਾਨਗੀ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਦੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਕਿਸੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਭਾਵੇਂ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਸਾਧਾਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਮਾਂ ਨਾ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਗੰਭੀਰ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਖਰਚੇ ਲਗਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਬਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ

2007 (4) SCJ 280 ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

2007 (3) RCR (Civil) 588

(13) **ਐੱਮ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ** ਬਨਾਮ **ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ** ⁴ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ 'ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ 90 ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਨ ਇਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"7. ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੈਲਾਸ਼ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(14) **ਆਰ.ਐਨ.ਜਾਦੀ** ਬਨਾਮ **ਸੁਭਾਸ਼ਚੰਦਰ** ⁵ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫਿਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 30 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ 90 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣਾ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸਤਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ VIII ਨਿਯਮ 1 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਅਸਧਾਰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ: -

"14. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧੀ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦਾਸੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਨਾਕ-ਆਊਟ ਰਾਹੀਂ ਜਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜਿਸ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸੁਚੇਤ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ **ਕੈਲਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਨਨਖੂ ਅਤੇ ਹੋਰ, 2005 (4) SCC 480** ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਸੀ ਨਾ ਕਿ

(*Daya Chaudhary, J.*)

ਲਾਜ਼ਮੀ। ਪਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਕਿਰਿਆਤਮਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ, ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਅਸਲ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਹ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ **ਕੈਲਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਨਨਖੂ ਅਤੇ ਹੋਰ** (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 90 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦਾ ਵਾਧਾ ਸਵੈਚਲਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਕਰਨੀ ਪਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸਦੀ ਉਚਿਤ ਤਰਕ ਸੀ। ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਕੈਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

15. ਇੱਕ ਨਿਪਟਾਰਾ ਜੋ ਆਰਡਰ VIII ਨਿਯਮ 1 ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਹ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਛੱਡਣਾ, ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ 30 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ 90 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦਾ ਵਾਧਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤਸੱਲੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 148 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਆਰਡਰ VIII 1 ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀਤਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਦੁਰਲੱਭ ਅਤੇ ਅਸਧਾਰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿਰਫ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਪਹੁੰਚ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। **ਐਲਨ ਬਨਾਮ ਸਰ ਅਲਫ੍ਰੈਡ ਮੈਕ ਐਲਪਾਈਨ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, (1968) 1 ਐਲ ER 543** ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਡੇਨਿੰਗ ਦਾ ਵਿਰਲਾਪ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਦੇਰੀ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਖੱਟਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਚੱਲਦੀ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਈ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ। ਕੀ

⁴2007 (4) SCT 380

⁵2007 (3) RCR (Civil) 588

ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹਰ ਸਮੇਂ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ?”

(15) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਰਪੇਮ ਕੋਰਟ ਨੇ **ਮੁਹੰਮਦ ਯੂਸਫ** ਬਨਾਮ **ਫੈਜ ਮੁਹੰਮਦ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ**⁶ ਵਿੱਚ ਅਤੇ **ਐਸ ਅਨਦੀਪ ਥਾਪਰ** ਬਨਾਮ **ਐਸਐਮਈ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ**⁷ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸੀ।

(16) ਤੱਥਾਂ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। 12.9.2016 (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ-1) ਅਤੇ 3.2.2017 (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ-2) ਦੇ ਇਮਪੱਗਡ ਆਰਡਰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ। 10,000/-, ਡਿਮਾਂਡ ਡਰਾਫਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਅਮਿਤ ਅਗਰਵਾਲ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ